

ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕЙ ТА ВИДІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

часного рівня вимог. Часто модернізація проводиться під час ремонту об'єкта основних засобів.

Механізм інвестування процесів відтворення основних засобів – це система дій суб'єкта прийняття рішень, яка визначає послідовність, обсяги та забезпечує реалізацію процесів відтворення основних засобів і їх інвестування у відповідності до стратегічних цілей.

Реалізація усіх стратегічних планів здійснюється уже безпосередньо через внутрішнє регулювання. Конкретні рішення про тип та обсяги відтворення основних засобів і їх інвестування приймаються на підставі обґрунтувань за допомогою сукупності методологічних і методичних підходів. На ці процеси одночасно чинить вплив державне нормативно-правове регулювання: його враховують при виробленні загальної стратегії, визначені обсягів відтворення та інвестування.

Висновки

Механізм інвестування процесів відтворення основних засобів відображає поєднання та взаємодію структурних і функціональних складових механізму, які охоплюють весь внутрішній спектр, що забезпечує ефективність діяльності підприємства на ринку. Також він враховує зміни тих чи інших факторів зовнішнього середовища, та їхній вплив на підприємство, а отже і на механізм інвестування процесу відтворення основних засобів. Через стратегічні наміри власників та керівництва він може впливати на розроблення загальної стратегії підприємства та, у тому числі, операційної (виробничої), інноваційної, інвестиційної, фінансової та інших стратегій.

Вибір одного із процесів відтворення основних засобів на підприємстві не завжди буде позитивно впливати на підвищення основних показників ефективності виробництва. Тому більш доцільним і зваженим буде рішення керівництва щодо поєднання деяких процесів відтворення з урахуванням світових тенденцій на ринку

техніки і технології, стану основних засобів на підприємстві та їхнього морального і фізичного спрацювання. На нашу думку, саме ефективне поєднання деяких процесів перш за все дозволить покращити виробничу потужність і, як наслідок, позитивно вплине на всю діяльність промислового підприємства.

Список використаних джерел

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби», зареєстроване в Мін'юсті 18.05.2000 р. за №288/4509 зі змінами, внесеними наказом Мінфіну від 30.11.2009 р. №1396 (з урахуванням наказу Мінфіну від 17.12.2012 р. №1343, чинного з 25.01.2013 р.)
2. Бланк И. А. Инвестиционный менеджмент: Учебный курс / И. А. Бланк. – 2-е изд., перераб. и доп. – К.: Эльга, Ника-Центр, 2006 – 552 с.
3. Гуткевич С. О. Інвестування: теорія і практика : Навч. посіб. / С. О. Гуткевич. – К.: Вид-во Європейського університету, 2006. – 234 с.
4. Економіка підприємства: Підручник / За заг. ред. С. Ф. Покропивного. – Вид. 2-ге переробл. та доп. – К.: КНЕУ, 2001 – 528 с.
5. Лановий В. Інвестиції та розвиток / В. Лановий, В. Дубровський. – К.: Центр ринкових реформ, 2002. – 88 с.
6. Мазуркевич І. О. Особливості відтворення основних засобів на підприємствах у ринкових умовах. // Формування ринкових відносин в Україні: Збірник наукових праць. Вип. 4 – К.: 2006, С. 58 – 61.
7. Стакурська С. В. Забезпечення інноваційного відтворення основних засобів виробництва на підприємствах харчової промисловості. // Проблеми науки. – 2008. №3, С. 23–29
8. Стакурська С. В. Механізм інвестування процесів відтворення основних засобів на підприємствах харчової промисловості, Дис. канд. наук: 08.00.04 – 2008.
9. Хоменко І.О. Інвестиційне забезпечення відтворення основних фондів. // Вісник Чернігівського державного технологічного університету: Збірник наукових праць. – 2009. № 35

Ю.Г. ЛЕВЧЕНКО,

к. е. н., доцент кафедри економіки і права, Національного університету харчових технологій
Ю.С. БОНДАРЕНКО,

студентка, кафедри економіки і права, Національного університету харчових технологій

Ресурсне забезпечення ефективного функціонування підприємства

У статті досліджено сутність ресурсного забезпечення та його вплив на ефективне функціонування підприємства, визначено основні ознаки та характеристики ресурсного забезпечення підприємства, особливу увагу зосереджено на його складових елементах.

Ключові слова: ресурси, ресурсне забезпечення, ефективне функціонування підприємства, основні засоби, оборотні кошти, трудові ресурси.

Ю. Г. ЛЕВЧЕНКО,

к. э. н., доцент кафедры экономики и права, Национального университета пищевых технологий

Ю. С. БОНДARENKO,

студентка, кафедры экономики и права, Национального университета пищевых технологий

Ресурсное обеспечение эффективного функционирования предприятия

В статье исследована сущность ресурсного обеспечения и его влияние на эффективное функционирование предприятия, определены основные признаки и характеристики ресурсного обеспечения предприятия, особое внимание сосредоточено на его составляющих элементах.

Ключевые слова: ресурсы, ресурсное обеспечение, эффективное функционирование предприятия, основные средства, оборотные средства, трудовые ресурсы.

G. LEVCHENKO,

PhD in Economics , Associate Professor of Economics and Law, National University of Food Technologies

Yu. BONDARENKO,

Student at the Department of Economics and Law National University of Food Technologies

Resources for the effective operation of the business

In the article the essence of resource provision and its impact on the effective functioning of the enterprise; the main features and characteristics of the enterprise resource support, special attention is paid to its components.

Keywords: resources, resource support, efficient operation of the business, fixed assets, working capital, labor.

Постановка проблеми. Сучасні ринкові умови господарювання підприємств вимагають прийняття оптимальних управлінських рішень щодо визначення обсягів виробництва, обрання цільових ринків реалізації продукції, що передбачає ефективність використання всіх видів ресурсів підприємства, іх оптимальну структуру, від якої залежать фінансові результати діяльності та фінансовий стан підприємства. У цих умовах зростає роль аналізу ресурсного забезпечення ефективного функціонування підприємства. Організація ресурсного забезпечення підприємства має бути побудована так, щоб це сприяло підвищенню ефективності виробництва.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні та практичні питання ресурсного забезпечення діяльності підприємства певним чином висвітлені в працях А. Мельник, А. Васіної, Г. Монастирського, І. Александрова, В. Краснової, Д. Бодді, Р. Пейтона, О. Виханського, Р. Дафта, Т. Желюк, Й. Завадського, А. Кредісова, З. Румянцевої, Н. Тарнавської, Р. Фатхутдинова, В. Яцури та інших.

Метою статті є дослідження теоретичних зasad ресурсного забезпечення ефективного функціонування підприємства.

Викладення основного матеріалу. Ресурсне забезпечення є основою успішної діяльності будь-якого підприємства.

У сучасній економічній науці існує багато визначень та трактувань поняття «ресурси», тому для з'ясування сутності даного поняття в ході дослідження проаналізовано довідкову, навчальну та наукову літературу. Аналіз довідкової літератури дає підстави стверджувати, що

більшість сучасних авторів (А.Н. Азріліян, А.Б. Борисов, Г.Л. Вознюк, А.Г. Загородній, В.Г. Золотогоров, В. Конончицький, Л.Ш. Лозовский, С.О. Микитюк, С.І. Ожегов, Б.А. Райзберг, І.І. Санжаревский, О. Сліпушко, Е.Б. Стадорубцева, Г.І. Філіна, Н.Ю. Шведова) поняття «ресурси» трактують як запаси, можливості, цінності, засоби (матеріальні та грошові засоби), джерела будь-чого (засобів, доходів) [8]. Проте деякі автори дотримуються й інших думок щодо визначення сутності поняття «ресурси». Так, досліджуване поняття Ф.Ф. Бутинець, В.П. Пантелеєв та О.С. Сніжко визначають як сукупність засобів праці та предметів праці, тобто автори «прив'язують» дане поняття до процесу виробництва. Також існують твердження, що ресурси – це економічні ресурси (В.П. Пантелеєв, О.С. Сніжко); економічні ресурси в матеріально-речовій формі (Ф.Ф. Бутинець); нематеріальні та матеріальні засоби (А. Зуб); сукупність цінностей: природних, трудових, матеріальних, сировинних, фінансових (С.М. Гончаров, Н.Б. Кущнір); багатство (В.Г. Золотогоров); доходи (В.Г. Золотогоров, І. Бернар, Ж.-К. Коллі) тощо. У ході дослідження наукової літератури встановлено, що більшість науковців (Ю.П. Майданевич, С.О. Микитюк, І. Вовк) ресурси трактують як сукупність усіх необхідних засобів (активів, можливостей, цінностей), які наявні та використовуються для досягнення поставленої мети [1].

У навчальній літературі (посібники та підручники з макро-, мікроекономіки, економічної теорії, економіки підприємства та інші) автори (Н.М. Зубко, В.М. Ковальчук, Б.В. Брикін, Т.Б. Брикіна, Н.Д. Еріашвілі, С.В. Захаров) поняття «ресурси» пов'язують з процесом виробництва [2]. Тобто під ресурсами розуміють усі необхідні

ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕЙ ТА ВІДІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

засоби та предмети праці (засоби виробництва), які використовуються при здійсненні виробничого процесу. Проаналізувавши запропоновані підходи до трактування сутності ресурсів, вважаємо за доцільне вживати поняття ресурси в значенні сукупності засобів, цінностей, можливостей та будь-яких джерел, які використовуються для досягнення поставленої мети.

Що ж стосується поняття «економічні ресурси», то під ним розуміють активи підприємства за вирахуванням суми відстроченого податкового активу та витрат майбутніх періодів, що використовуються в процесі здійснення господарської діяльності суб'єкта господарювання. Тобто економічні ресурси – це кошти, цінності, запаси, можливості їх використання при необхідності, джерела коштів.

Таким чином, ресурсне забезпечення підприємства – це комплекс заходів по забезпеченням підприємства ресурсами відповідного виду і складу, що включає механізми пошуку, отримання, зберігання, накопичення, планування, обліку, використання і витрат.

У загальному, елементами ресурсного забезпечення розвитку підприємства можна вважати всі види ресурсів, які певним чином пов'язані з функціонуванням та розвитком підприємства.

Систематизувавши результати досліджень багатьох авторів, нами було виділено групи ресурсів, які відіграють найважливішу роль в забезпеченні розвитку підприємства, які ви можете бачити на рис. 1.

Традиційно під матеріальними ресурсами розуміються основні та оборотні засоби виробництва, які використовуються (або можуть бути використані) у виробничому процесі та формують його матеріально-речову базу.

Основні засоби – це вартісна форма існування засобів праці, які тривалий час, не змінюючи при цьому своєї натуральної форми, багаторазово беруть участь у процесі виробництва, поступово спрацьовуються і частинами (як амортизаційні відрахування) переносять свою вартість на вартість виготовленої продукції [2].

Класифікація основних засобів згідно з Податковим кодексом України [18] наведена на рис. 2.

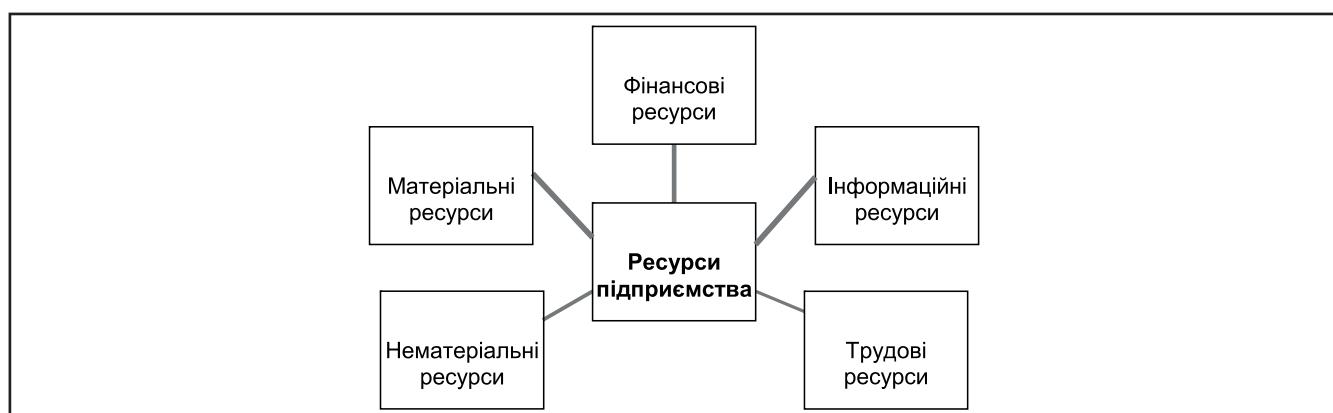

Рисунок 1. Система економічних ресурсів підприємства

* Складено автором на основі джерел: [3–4]

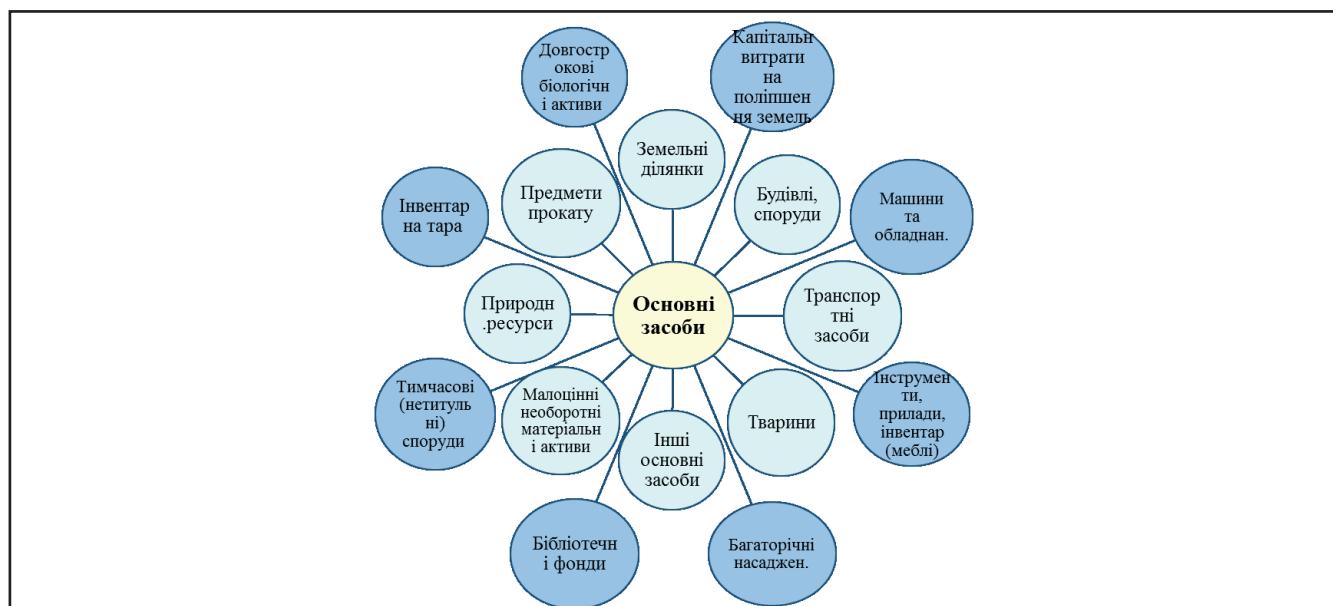

Рисунок 2. Видова класифікація основних засобів підприємства відповідно до Податкового Кодексу України

ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕЙ ТА ВИДІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Для забезпечення безперебійного процесу виробництва на підприємстві, крім основних виробничих засобів, потрібні предмети праці, які виступають у вигляді оборотних коштів, які є найбільш мобільною порівняно з основними засобами частиною активів підприємства. Вони безперервно здійснюють кругообіг, знаходячись то на стадії виробництва, то у сфері обігу, змінюючи при цьому свою форму у відносно короткий строк (менший за рік або операційний цикл).

Склад оборотних активів підприємства наведений на рис. 3.

Що ж стосується трудових ресурсів, то вони являють собою сукупність всіх працюючих на підприємстві осіб, які вкладають свою працю, фізичні та розумові здібності, знання, практичні навички у виробничо-фінансову діяльність для виконання місії підприємства та досягнення його цілей.

Під нематеріальними ресурсами розуміються ресурси, які не мають матеріальної форми та контролюються підприємством з метою використання протягом періоду більше одного року (або одного операційного циклу, якщо він перевищує один рік) для виробництва, торгівлі, адміністративних потреб чи надання в оренду іншим юридичним або фізичним особам (патенти на винаходи, корисні моделі, промислові зразки, товарні знаки, знаки обслуговування, фірмові найменування, вказівки на походження або найменування місця походження, гудвлі тощо).

Інформаційні ресурси – це особливий вид ресурсів, що ґрунтуються на ідеях і знаннях, нагромаджених у результаті науково-технічної діяльності людей і поданий у формі, придатній для збирання, реалізації та відтворення.

Основною складовою ресурсного забезпечення діяльності виробничих підприємств є фінансові ресурси, які являють собою сукупність коштів, що спрямовані на фінансування діяльності підприємства в цілому та окремих його підрозділів. Фінансові ресурси також є необхідною умовою розвитку будь-якої організації і управління ними зорієнтоване, у першу чер-

гу, на забезпечення стабільних і життєво важливих фінансових потоків, пошук зовнішніх джерел фінансування за умови необхідності, оптимізації структури капіталу. Їх формування здійснюється, зазвичай, за рахунок різних джерел: власного капіталу підприємства, позичених і залучених фінансових ресурсів

Що ж стосується поняття «ефективність функціонування підприємства», то це економічна категорія, що відображає співвідношення між одержаними результатами від господарської діяльності та витраченими на її досягнення ресурсами.

Таким чином, у найбільш загальному вигляді економічна ефективність функціонування підприємства – це співставлення результату чи ефекту діяльності з витраченими для його отримання ресурсами [5]. Формалізовано це можна представити таким чином:

$$\text{Ефективність} = \frac{\text{Результати}}{\text{Ресурси (витрати)}} \quad (1)$$

Визначення ефективності функціонування підприємства має важливе як наукове, так і практичне значення. За його допомогою можна не тільки оцінити ефективність роботи підприємства, проаналізувати сумарний ефект різних його структурних підрозділів та напрямків діяльності, а й визначити стратегію розвитку, розробити прогноз та план дій на перспективу, встановити результати використання витрачених ресурсів: засобів виробництва, робочої сили, інформації і т. п.

Основою ефективного функціонування підприємства є його ресурсне забезпечення, кількісні та якісні характеристики якого відображають впорядковану сукупність ресурсів, що включають фінансові, виробничі, трудові та інформаційні ресурси. Закономірним результатом використання ресурсного забезпечення підприємства є насамперед виробництво продукції високої якості, що дає можливість отримання високої віддачі. Ресурсне забезпечення підприємства слід розглядати, з одного боку, як специфічну економічну категорію, що є наслідком взаємодії всіх ресурсів під-

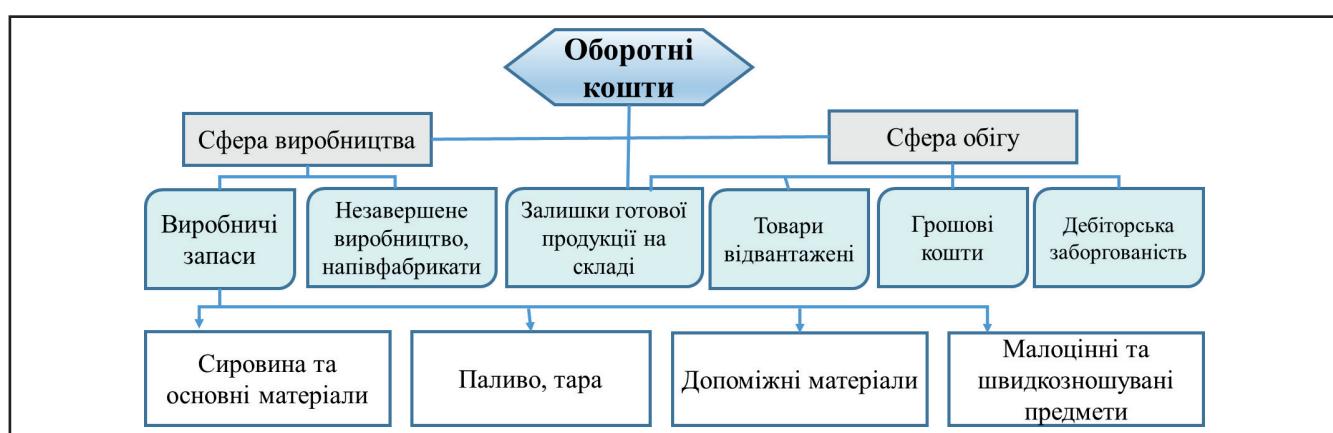

Рисунок 3. Склад оборотних коштів підприємства

ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕЙ ТА ВИДІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

приємства, не лише наявних, а й прихованіх, а з іншого – як економічну основу підприємства, що характеризується системою показників, які відображають не тільки наявні ресурси, а й їхні резерви, які можуть бути використані за визначених умов.

Ресурсне забезпечення враховує спрямування, розширення, поповнення і відтворення джерел ресурсів і лише через можливість участі ресурсів у функціонуванні та розвитку підприємств створюється його ресурсний потенціал.

Головною метою ресурсного забезпечення підприємства є створення умов, що сприяють нормальному функціонуванню господарської діяльності підприємства, реалізації намічених планів, програм, підтримці стабільної і безперебійної роботи підприємства.

Висновок

Дослідивши теоретичні засади ресурсного забезпечення підприємства ми дійшли наступних висновків.

Під економічними ресурсами підприємства розуміють кошти, цінності, запаси, можливості їх використання при необхідності, джерела коштів. Серед ресурсів, необхідних для діяльності підприємства, зазвичай перераховують наступні види: матеріальні, нематеріальні, трудові, інформаційні, фінансові, технологічні, технічні, правові ресурси.

Ресурсне забезпечення підприємства – це комплекс заходів по забезпечення підприємства ресурсами відповідного виду і складу, що включає механізми пошуку, отримання, зберігання, накопичення, планування, обліку, використання і витрат.

Отже, ресурсне забезпечення є необхідною складовою для ефективного функціонування підприємства в

умовах динамічних змін, що характерні для сучасних підприємств.

Список використаних джерел

1. Попович П.Я. Економічний аналіз діяльності суб'єктів господарювання: Підручник. – З—те вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2008. – С. 34–65.
2. Економіка підприємств: Підручник / Горбонос Ф.Б, Черенченко Г. В., Павленчик Н.Ф., Павленчик А.О – К. : Знання, 2010. – 463 с.
3. Бойчик І. М. Економіка підприємства : навч. посіб. / І.М. Бойчик. – К.: Атіка, 2012. – 543 с.
4. Хринюк О. С. Управління конкурентоспроможністю підприємства [Електронний ресурс] / О. С. Хринюк, Ю. О. Хваль // Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. – 2013. – № 1. – С. 70–73.
5. Гой І.В., Смелянська Т.П. Основи підприємницької діяльності / Навчально–методичний посібник. – Хмельницький, 2012. – 245 с.

References

1. Popovich P. Y. Economic analysis of business entities: Textbook. – 3rd ed., Revised. and add. – K.: Knowledge, 2008. – С. 34–65.
2. Business Economics: Textbook / Horbonos F. B., Handles G. V., Pavlenchyk N. F., Pavlenchyk A.O. – K.: Knowledge, 2010. – 463 p.
3. Boychuk IM Enterprise Economics: Training. guidances. K. /I. M. Boychuk. – K.: Atika, 2012. – 543 p.
4. Hrynyuk OS enterprise's competitiveness management [electronic resource] / OS Hrynyuk, YO Praise // Bulletin Berdyansk University of Management and Business. – 2013. – № 1. – P. 70–73.
5. Hoy I. V., Smelyanska T. P. Fundamentals of business activities / Instructor's Manual. – Khmelnitsky, 2012. – 245 p.

УДК 681.5.012:334.716

О.І. ВОЛОТ,

к.е.н., доцент Чернігівський національний технологічний університет

Аналіз існуючих методів оцінки інформаційних технологій на промислових підприємствах

В статті наведено та проаналізовано існуючі методи оцінки ефективності застосування інформаційних технологій на промислових підприємствах.

Ключові слова: інформаційно–комунікаційні технології, ефективність управління, системний підхід.

Е.І. ВОЛОТ,

к. э. н., доцент Черниговский национальный технологический университет

Анализ существующих методов оценки информационных технологий на промышленных предприятиях

В статье наведены и проанализированы существующие методы оценки эффективности применения информационных технологий на промышленных предприятиях.

Ключевые слова: информационно–коммуникационные технологии, эффективность управления, системный подход.